

HIV/AIDS

HIV Pozitif Hastaların Cinsel Partnerlerinin Bilgilendirilmesi Nasıl Yapılmalıdır?

Gönül ÇİÇEK ŞENTÜRK¹, E. Ediz TÛTÛNCÛ¹, Yunus GÛRBÛZ¹, F. Aybala ALTAY¹, Nilgün ALTIN¹, İrfan ŞENCAN¹

¹ Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Kliniği, Ankara

Soru(n)

HIV pozitif olduğu tespit edilen bir hasta cinsel partnerine bilgi vermekten kaçınır ise, bu bilgilendirme nasıl ve kim tarafından yapılmalıdır.

Olay/Olgu

Kırk dört yaşında kadın hasta beyinde geniş kitle/apse? ön tanısıyla nöroloji kliniğinde takip edilirken HIV pozitif olduğu tespit edildi. CD4+: 17 hücre/mL olarak raporlandı. Hastaya serebral toksoplazmoz tanısı koyuldu. Bu arada eşinin 10 yıldır HIV/AIDS tanısıyla tedavi aldığı öğrenildi. Bu örnekleri çoğaltmak mümkün. Mesela yeni tanı alan bir hastamız 20 tane cinsel partneri olduğunu söyledi. Bunların hepsine HIV pozitif olduğunu söylemeye çekindiğini ifade etti. Peki bu cinsel partnerler 5-10 yıl sonra serebral toksoplazmoz veya başka bir tanı ile gelirse bu sorumluluk kimin olacak? Hasta mahremiyeti ile toplum hukuku HIV pozitif hastada nasıl dengelenecek? Bu durumda doktorun sorumluluğu ne olacaktır? Hasta cinsel partnerini bilgilendirmek istemezse bu bilgilendirme görevi kimin olacaktır?

Ne Yapıldı?/Ne Yapılmış?

HIV enfeksiyonu gerek prognozu gerek bulaş yolu nedeniyle hastalık tanındığından beri hastaların toplumda damgalanmalarına neden olmuş ve tıbbi açıdan bütün etik prensiplerin değerlendirilmesine imkan sağlamıştır. Bu temel etik prensiplerden biri bireyin özerkliğine saygı ilkesidir. Sağlık personelinin HIV/AIDS hastasının mahremiyetine ve gizliliğine saygı göstermesi gerekir. Ancak hasta cinsel partnerine bilgi vermeyi reddediyorsa (hasta onun adına açıklama yapmayı teklif eden sağlık personelinin yardımını da reddediyorsa ve bu konuda uyarılmış ise) ve cinsel partnerin bu durumu öğreneceği başka bir yol yoksa, mahremiyet ilkesi bu durumda sınırlandırılabilir. Biz klinik olarak, bu durumda hastanın eşiyle birlikte konuşup eşine de test yaptırıyoruz. Ancak yukarıda ikinci olguda olduğu gibi hastanın birden fazla cinsel partneri varsa veya hasta il dışından geliyor ve eşini test yaptırmaya getiremiyor ise biz de çözüm bulamıyoruz.

Yorum/Öneri/Tartışılması İstenen Konu

Aslında literatüre baktığımızda bu sorunun sadece bizde değil birçok ülkede olduğunu görüyoruz. İngiltere'de National AIDS Trust (NAT) tarafından HIV partner bilgilendirme raporu hazırlandığını, bazı ülkelerde partner bilgilendirme servislerinin açıldığını görüyoruz. Ancak bu ülkelerin hepsinde HIV partner bilgilendirme ile ilgili etik, hukuk ve mahremiyet ile ilgili çözümlenmemiş problemler mevcut. İnfeksiyon camiasında bu konunun tartışılıp en ideal çözümün bulunması istenmektedir.